

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobkyně: X., narozená dne X.
bytem X.

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2024, č. j.: OAM-354/BE-VL17-HA13-2024

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2024, č. j.: OAM-354/BE-VL17-HA13-2024, jímž jí nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobkyně v žalobě namítala, že podklady pro vydání rozhodnutí vychází jen z činnosti žalovaného a neobsahují žádné informace zpracované nezávislými subjekty, v čemž je dán

rozpor s čl. 10 odst. 3 písm. b) tzv. Procedurální směrnice. Podle rozsudku Krajského soudu v Praze, č. j.: 53 Az 3/2022-22, u zpracování informací metodou kompilátu může dojít k jejich dezinterpretaci, vytržení z kontextu či nevýstižnému parafrázování. Pokud může být drogová trestná činnost důvodem uložení trestu smrti, je nutné dbát na informace o faktické aplikaci ukládání trestu smrti a vyvinout větší snahu o zajištění objektivních a aktuálních podkladů, zvláště dochází-li ke špatnému zacházení a mučení ze strany policie. Dále žalobkyně upozorňovala na dopad vycestování z České republiky v podobě odloučení od svých X. dětí, když ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, její případ spadá do třetí kategorie řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte, ale která mají na dítě zprostředkovaný právní dopad, neboť jejich výsledek je nutně a nepominutelně spojen s navazující změnou právního postavení dítěte. Nejlepší zájem dítěte nebyl nijak hodnocen, přičemž žalobkyně by se po několik let nemohla vrátit do České republiky i s ohledem na kvóty pro vydávání zaměstnaneckých karet a X. Není pravdivé tvrzení žalovaného, podle něhož je možné legalizaci pobytu žalobkyně provést skrze zákon o pobytu cizinců. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), č. j.: 5 Azs 162/2020-47, musí být zřejmé, o jaké pobytové oprávnění si cizinec může požádat, tvrdí-li správní orgán, že má být situace řešena touto cestou. X. děti žalobkyně nemohou být coby občané České republiky nuceny vycestovat se žalobkyní, v souvislosti s čímž žalobkyně citovala rozsudek NSS, č. j.: 8 Azs 303/2019-49. Žalovaný měl zohlednit z pohledu ust. § 14 zákona o azylu hrozící definitivní fyzické rozdělení rodiny, avšak zaměřil se jen na trestní minulost žalobkyně, aniž by respektoval zásadu přiměřenosti s dopadem do rodinného a soukromého života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

3. Na základě výše uvedeného žalobkyně navrhla napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný popřel oprávněnost žaloby, neboť neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí, a odkázal na správní spis, pohovor o žádosti a samotné rozhodnutí. Žalobkyně v zemi původu neuplatňovala svá politická práva, nikdy nebyla politicky aktivní a o mezinárodní ochranu požádala kvůli legalizaci pobytu v České republice vzhledem ke ztrátě pobytového oprávnění a X. Má-li žalobkyně zájem setrvat na území, musí se podrobit režimu zákona o pobytu cizinců i za cenu nutnosti dočasného vycestování a podání příslušných žádostí. Při návratu do země původu žalobkyni nehrozí žádné nebezpečí, a to ani druhý postih za drogovou trestnou činnost. X., péče o děti žalobkyně tudíž byla převážnou část jejich života realizována náhradním způsobem. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

5. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobkyně v poskytnutí údajů k žádosti dne 20. 3. 2024 uvedla, že je vietnamské národnosti, je bez vyznání, nikdy nebyla členkou politické strany ani politického hnutí, nebyla nijak politicky aktivní, X. Do České republiky přicestovala roku X., udělený trvalý pobyt jí byl zrušen kvůli odsouzení a X. Její zdravotní stav je dobrý, má jen X. Dětem posílá peníze a výživné, každý den si s nimi telefonuje a chtěla by je mít u sebe, aby šlo o jednu rodinu. Své děti uvedla jako jediný důvod žádosti o mezinárodní ochranu.

6. Během pohovoru vedeného dne 20. 3. 2024 žalobkyně dále uvedla, že z vlasti vycestovala kvůli práci, po příjezdu do České republiky požádala o azyl, poté získala trvalý pobyt, který jí byl zrušen v důsledku trestné činnosti, hlavním důvodem žádosti jsou její děti, snaží se jim vynahradiť dobu, kdy se o ně nemohla starat X. Děti jsou u pěstounky, X., poté se setkávali jednou měsíčně až do jejího umístění do zařízení pro zajištění cizinců. X. v zemi původu není v kontaktu celých X. let. Žalobkyně by chtěla mít děti X., do Vietnamu s ní nemohou vycestovat, neboť X.
7. Z popisu z evidence rejstříku trestů bylo zjištěno, že žalobkyně má pět záznamů, z toho se v případě prvních dvou na žalobkyni hledí jako na neodsouzenou. Dále byly žalobkyni ukládány X. za trestné činy neoprávněného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy; X.
8. Žalobkyně je také v příslušné databázi vedena jako nežádoucí osoba na základě záznamu učiněného X., dle vlastních slov měla v X. spáchat krádež, proběhl s ní soud, vše mělo být vyřešeno pokutou, o vyhoštění nic nevěděla (rozhodnutí o zajištění žalobkyně ze dne 8. 3. 2024, č. j.: OAM-354/BE-VL17-VL16-PS 2024).
9. Ve správním spisu jsou rovněž obsaženy zprávy o zemi původu, konkrétně Informace OAMP, Vietnam, Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, ze dne 14. 6. 2023 a Vietnam, Informace MZV ČR ze dne 5. 9. 2023, Možnost dvojího trestního stíhání/odsouzení (ve Vietnamu a v ČR), Právní zásada „ne bis in idem“, Tresty za výrobu a distribuci drog.
10. Ve vyjádření ze dne 19. 4. 2024 žalobkyně sdělila, že má X. děti a chce je podporovat, nikoho dalšího nemá, bojí se, jak by s ní bylo ve vlasti zacházeno, když X.
11. Ve dnech 17. 4. a 28. 5. 2024 se žalobkyně seznámila s podklady rozhodnutí. Uvedla, že X. její děti chtějí, aby s nimi zůstala.
12. Následně žalovaný vydal žalobou napadené rozhodnutí ze dne 18. 6. 2024.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
14. Při jednání konaném u Městského soudu v Praze dne 30. 9. 2024 žalobkyně uvedla, že zde chce zůstat s dětmi a kvůli nim, o mezinárodní ochranu požádala, jelikož se jí nepodařilo získat jiné pobytové oprávnění, její děti ji chtěly navštívit minulý měsíc, chtěly jí pomoci, ale neměly jak, dle sociální pracovnice děti žalobkyni potřebují, chce zde zůstat s dětmi, děti si přejí totéž, děti zde kromě žalobkyně nikoho nemají, žalobkyně nemá ve vlasti žádnou rodinu, děti jsou X., chce být se svými dětmi; na jednání předložila žalobkyně dokumenty, z nichž jeden informuje, že její děti jsou v pěstounské péči, druhý zpravuje o jejím podání žádosti o přechodný pobyt, informace nepředstavují nové relevantní okolnosti, resp. dokument o umístění dětí v pěstounské péči je již součástí správního spisu. Žalovaný se z účasti na jednání řádně omluvil.

15. Podle ust. § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl z humanitárního důvodu.*
16. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
17. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje*
- a) trest smrti nebo poprava,*
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo*
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
18. Žalobkyně předně v průběhu řízení ani v žalobě neuváděla důvody pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Nebyla nijak politicky aktivní ani své obavy nespojovala s příslušností k některé ze skupin osob taxativně uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně netvrdila, že by měla nějaké politické přesvědčení, vyznávala určité náboženství či přínáležela k určité národnosti či sociální skupině. Přitom status matky nezletilých dětí ani osoby odsouzené za drogovou trestnou činnost v zahraničí pod sociální skupinu zařadit nelze; zprávy o zemi původu navíc dané charakteristiky nikterak nespojují se specifickým náhledem ze strany státu ani společnosti v zemi původu. Jelikož žalobkyně nebyla ve vlasti pronásledována z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině ani pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, bylo zcela v souladu se zákonem, pokud jí nebyl azyl udělen.
19. Jde-li o podklady napadeného rozhodnutí, vyjmenoval žalovaný zdroje, ze kterých bylo vycházeno na s. 3 rozhodnutí (ve vztahu k posouzení udělení azylu) a na s. 8 rozhodnutí (ve vztahu k udělení doplňkové ochrany). NSS ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, mj. připomněl: „*Při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné*“. Otázkou aktuálnosti a přiléhavosti zpráv o zemi původu v azylovém řízení se NSS zabýval opakovaně, kromě výše citovaného rozsudku např. i v rozsudcích ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005-58, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019-74, či ze dne 18. 3. 2021, č. j. 9 Azs 304/2020-30. Uvedeným požadavkům podklady zcela vyhovují, neboť dokumenty pocházejí z důvěryhodných zdrojů (Ministerstvo zahraničních věcí), o jejichž odborné úrovni nelze mít pochyb. Jsou z června a září 2023, v době vydání rozhodnutí (18. 6. 2024) i ke dni rozhodování soudu tedy byly aktuální. Soud nesouhlasí s tvrzením žalobkyně o nepřipustnosti použitých informací o zemi původu. Zpráva

OAMP je v řízeních o žádostech o mezinárodní ochranu standardním podkladovým materiálem, jehož relevanci nesnižuje fakt, že pochází z činnosti samotného žalovaného. Rovněž NSS ve své judikatuře aproboval zprávy o zemi původu pocházející od OAMP coby objektivní důkazní prostředky (srov. např. z poslední doby usnesení ze dne 18. 9. 2024, č. j.: 4 Azs 110/2024 – 26, nebo výslovně se vyjadřující usnesení ze dne 22. 8. 2024, č. j.: 10 Azs 120/2024 – 33, bod 11). Zprávy o zemích původu jsou totiž pořizovány coby překlady a shrnutí informací získaných Ministerstvem zahraničních věcí či státními orgány jiných demokratických zemí, příp. mezinárodními či nevládními organizacemi, není důvod shledávat v nich zaujatost nebo porušení nestrannosti vůči žadatelům o mezinárodní ochranu.

20. Soud k podkladům napadeného rozhodnutí rovněž podotýká, že žalobkyně uvedla v žalobě pouze obecné námitky k práci s informacemi, a naopak nesdělila žádné konkrétní argumenty nebo skutečnosti, jež by odůvodňovaly její tvrzení o zastaralosti, neaktuálnosti nebo nepravdivosti podkladů. Jak konstatoval Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 8. 8. 2017, č. j. 45 Az 21/2016-55: *„Zastaralost zpráv o zemi původu nelze posuzovat (čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany) pouze na základě faktu, že od vypracování, resp. vydání takové zprávy uplynul určitý čas. Zastaralá je taková zpráva, jež obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace popsaná ve zprávě se změnila.“* Žalobkyně v této souvislosti nenamítala žádné změny okolností, které měly nastat v době po vypracování zpráv.
21. Dále se soud věnoval doplňkové ochraně dle ustanovení § 14a zákona o azylu. V žalobkynině vlasti zjevně neprobíhá žádný ozbrojený konflikt, není proto namístě uvažovat o nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona o azylu.
22. Tvrzení žalobkyně směřovala spíše k nebezpečí vážné újmy spočívající v trestu smrti nebo popravě či v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení nebo trestání (§ 14a odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu). Žalobkyně v průběhu správního řízení netvrdila žádné problémy s vietnamskými státními orgány ani bezpečnostními složkami, které by ve vlasti měla, současně nebyla v zemi původu trestně stíhána a z Vietnamu vycestovala legálně a bez problémů. Dle informací, které si obstaral žalovaný, nic nenasvědčuje ani tomu, že by žalobkyně byla v případě svého návratu do vlasti, jakkoliv postižena za svoji azylovou žádost v zahraničí. Žalovaný se pak na s. 9 napadeného rozhodnutí rovněž zabýval i bezpečnostní situací ve Vietnamu v návaznosti na institut doplňkové ochrany a nedospěl k závěru, že by žalobkyni v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí vážné újmy. S hodnocením žalovaného Městský soud v Praze souhlasí, považuje ho za dostatečné a zcela přezkoumatelné.
23. Těžiště žalobní argumentace spočívalo v tvrzení žalobkyně, že po návratu do Vietnamu může být opakovaně trestána za čin, za nějž již byla potrestána v České republice (v celém správním řízení jen stručně zmínila obavu ze zacházení ve vlasti kvůli X. v České republice). Žalovaný si opatřil zprávu Vietnam, Informace MZV ČR ze dne 5. 9. 2023, podle které zastupitelský úřad v Hanoji ani jiné členské státy Evropské unie zatím nezaregistrovaly případ, kdy by místní soudy vynesly nový rozsudek v totožném trestním případě, za který již byl pachatel odsouzen v jiné zemi. České soudy se na zastupitelský úřad v Hanoji opakovaně obracejí s dotazy ke konkrétním pachatelům drogové trestné činnosti vietnamské státní příslušnosti, u žádného z těchto pachatelů nebylo zjištěno, že by proti němu bylo vedeno trestní řízení ve Vietnamu. Zásada ne bis in idem je uvedena

přímo ve vietnamské Ústavě a je k ní během trestního řízení přihlíženo, přičemž zastupitelský úřad v Hanoji ani jiné členské státy Evropské unie nezaznamenaly případ porušení dané zásady vietnamskými orgány. Osoby navrávší se po výkonu trestu odnětí svobody ze zahraničí taktéž nečelí perzekucím, vykonaný trest v zahraničí se do vietnamské obdoby rejstříku trestů nezapisuje a v praxi odsouzení a výkon trestu odnětí svobody v zahraničí nikoho ve Vietnamu nezajímá.

24. NSS již v usnesení ze dne 6. 2. 2014, č. j. 9 Azs 27/2013-27, uvedl: „*Obavy vyjádřené žadatelem o mezinárodní ochranu často není možno objektivně jednoznačně prokázat či vyvrátit, ale pokud mají být uznány za relevantní, musí být podpořeny tvrzením či odkazy prokazujícími alespoň určitou míru pravděpodobnosti výskytu situace, které se žadatel obává. [...] Pokud v průběhu správního ani soudního řízení stěžovatel neuvedl kromě svých obav okolnosti svědčící o možnosti jeho opětovného potrestání, neodkázal například na existenci případu, kdy by byl ve Vietnamu odsouzen pachatel trestného činu spáchaného a odsouzeného v zahraničí, kde již vykonal i uložený trest, nelze tuto obavu považovat za existující či pravděpodobnou hrozbu újmy relevantní ve smyslu zákona o azylu*“ (srov. k tomu obdobně usnesení ze dne 23. 11. 2016, č. j.: 6 Azs 139/2016 - 28, či z poslední doby usnesení ze dne 21. 2. 2024, č. j.: 3 Azs 320/2022 - 42). Soud podotýká, že žalobkyně své obavy z opětovného potrestání ve Vietnamu formulovala jen velmi obecně, přičemž se jednalo pouze o její domněnky. Nadto je třeba poznamenat, že se ve Vietnamu trest vykonaný v zahraničí do tamější obdoby výpisu z rejstříku trestů nezapisuje a na dotýčeného je tak místními úřady pohlíženo jako na osobu bezúhonnou, když podle zkušeností dalších zastupitelských úřadů členských států nemají vietnamské úřady v naprosté většině případů jakýkoliv zájem se těmito osobami dále zabývat.
25. Jak správně uzavřel žalovaný, žalobkyni ve vlasti nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ani dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) či b) zákona o azylu. Pro úplnost lze dodat, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 a § 14a zákona o azylu jsou úzce vymezené a v jejich rámci není namístě řešit vztahy žalobkyně s jejími dětmi.
26. Konečně se soud zabýval i důvody pro udělení tzv. humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Mezi obvyklé důvody pro udělení humanitárního azylu NSS ve své ustálené judikatuře řadí například poskytnutí ochrany osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory (vizte např. rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j.: 2 Azs 8/2004-55, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j.: 2 Azs 115/2016-26). Jedná se tedy o situace absence či nedostatku ochrany ze strany země původu, např. z důvodu nedostatečné lékařské péče či humanitární katastrofy, nikoli však z důvodů taxativně vymezených v ostatních ustanoveních zákona o azylu. Je rovněž třeba zdůraznit, že na udělení humanitárního azylu nemá žadatel ani právní nárok (rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j.: 5 Azs 47/2003-48), ani subjektivní právo (rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2003, č. j.: 3 Azs 12/2003-38). Posouzení důvodů žadatele ve vztahu k tzv. humanitárnímu azylu je otázkou správního uvážení správního orgánu. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. rozsudek NSS č. j.: 5 Azs 47/2003-48, či usnesení ze dne 24. 2. 2016, č. j.: 6 Azs 267/2015-23). V rozsudku ze dne 3. 5. 2018, č. j.: 2 Azs 114/2018-30, potom NSS shrnul: „*Institut mezinárodní ochrany slouží k ochraně jednotlivce v situacích ztráty ochrany země původu, přičemž správní orgán*

primárně posuzuje existenci pronásledování z azylově relevantních důvodů dle § 12 zákona o azylu či hrozby jiné vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Pouze z důvodů zvláštního zřetele hodných může jednotlivci formou humanitárního azylu poskytnout mezinárodní ochranu i v jiných situacích než těch taxativně stanovených v § 12 a § 14a zákona o azylu, musí se však stále jednat o situace ztráty ochrany ze strany státu původu.“ Správní uvážení je však možno aplikovat až za situace, kdy jde o případ hodný zvláštního zřetele.

27. Jestliže se žalobkyně domáhala udělení humanitárního azylu kvůli svému odhodlání starat se o děti, nejde o důvod hodný zvláštního zřetele pro aplikaci ust. § 14 zákona o azylu (případ není typově srovnatelný s humanitární katastrofou ani zvlášť těžkým postižením). Ostatně, vazby žalobkyně k jejím potomkům jsou velmi oslabené, jestliže v letech X. byly děti X. a od té doby dosud je vychovává pěstounka. Jak také žalobkyně uvedla při pohovoru dne 20. 3. 2024, již po X. dětem řekla, že by je chtěla do péče. Děti ovšem odpověděly, aby jim dala čas, protože byla dlouho pryč, a byly zvyklé na pěstounskou péči. Domluvily se tudíž s žalobkyní, že zatím nebude žádat o jejich svěřeni do péče, a tento stav trvá do současnosti. Z konkrétní situace tudíž ani nevyplývá, že byla porušena zásada respektování nejlepšího zájmu dítěte dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, aby v daném případě žalobkyně měla své děti v osobní péči a nedošlo k nemožnosti jejich vzájemného kontaktu kvůli vycestování z území České republiky. Nejlepší zájem dítěte přitom nemusí vždy převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem, nicméně je třeba ho považovat za středobod úvah, přiznat mu stěžejní význam a dosáhnout spravedlivé rovnováhy mezi uvedenými konkurujícími zájmy (vizte též rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2020, č. j.: 5 Azs 220/2019–33, publ. pod č. 4034/2020 Sb. NSS a tam citovaný nález Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn.: IV. ÚS 950/19, srov. též rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020, č. j.: 5 Azs 383/2019–40); v řízení o udělení mezinárodní ochrany dospělé osoby, byť matky dětí, jsou za současného stavu právní úpravy ovšem úvahy o nejlepším zájmu dítěte značně limitovány a větší uplatnění naleznou v řízeních dle obecného cizineckého práva.

28. Z žalobkyní citovaného rozsudku NSS, č. j.: 5 Azs 162/2020-47, bylo zjištěno, že se týkal případu, kdy o mezinárodní ochranu neúspěšně žádala stěžovatelka žijící v České republice společně se svým nezletilým dítětem a manželem. Žalovaný byl v souvislosti s otázkou nepřiměřeného zásahu do rodinného a soukromého života stěžovatelky a její dcery navštěvující školu v České republice a hovořící česky povinen se zabývat nejen právními, ale i faktickými překážkami vycestování, mezi něž by mohl patřit např. nedostatek finančních prostředků stěžovatelky a jejich rodinných příslušníků spojený s absencí sociálních a rodinných vazeb v zemi původu. Nebylo-li přestěhování rodiny do země původu právně či fakticky možné, byl žalovaný dále povinen se zabývat i tím, zda má stěžovatelka možnost získat jiné oprávnění k pobytu na území České republiky, než je mezinárodní ochrana, a zda by neudělení doplňkové ochrany nevedlo k takovému odloučení stěžovatelky od jejího nezletilého dítěte, které by bylo třeba považovat za nepřiměřený zásah do jejího rodinného života. V nyní posuzované věci jsou skutkové okolnosti zcela odlišné, žalobkyně je X., s dětmi dlouhodobě nežila ve společné domácnosti a ani v době podání žádosti o mezinárodní ochranu je osobně nevychovala. Zároveň z předmětného rozsudku neplyne žádný zobecněný závěr, že pokud by na straně žadatele existovaly sociální či jiné osobní důvody pro setrvání na území, má žalovaný automaticky povinnost určit konkrétní institut ze zákona o pobytu cizinců, jehož aplikace by cizinci fakticky umožňovala na území zůstat. Především se ale uvedený judikát NSS

vztahoval k udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, které již není v současné právní úpravě obsaženo.

29. Žalovaný podrobně zhodnotil důvody podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, k tomu si opatřil dostatečné množství aktuálních podkladů, jež se týkaly situace žalobkyně. Žalovaný provedl dokazování v dostatečném rozsahu, zabýval se všemi okolnostmi případu v souladu se zákonem a v napadeném rozhodnutí srozumitelným způsobem odůvodnil, proč nebylo možné žalobkyni udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Je to právě žalobkyně, kdo má v řízení o udělení mezinárodní ochrany povinnost tvrzení. Povinnost tvrzení má ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze žadatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Ve správním řízení byl žalobkyni poskytnut maximální prostor pro to, aby mohla splnit svou povinnost tvrzení. Již během poskytnutí údajů k podané žádosti mohla žalobkyně uvést důvody, pro které o mezinárodní ochranu požádala. Také při pohovoru jí bylo umožněno, aby uvedla i další skutečnosti, které by měl správní orgán vzít v potaz při posuzování její žádosti, včetně možnosti doložení podkladů na podporu svých tvrzení. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem o azylu a správním řádem, ve věci zjistil dostatečně skutkový stav a opatřil si pro rozhodnutí dostatečně aktuální a objektivní informace o zemi původu žalobkyně. Potřeba žalobkyně legalizovat si na území svůj další pobyt z důvodů jí tvrzených není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Řízení o udělení mezinárodní ochrany nesupluje standardní pobytové řízení.
30. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
31. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. září 2024

JUDr. Václav Kočka-Amort, v.r.
samosoudce